

Kazimierz Majewski, Zbigniew Tabasz

Novae (Bułgaria)

Informator Archeologiczny : badania 5, 307

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sondażu na znacznej głębokości. Drugi sondaż poprowadzono na przedłużeniu muru, który zamyka budowlę z portykami od zachodu.¹ W wyniku znieszeń, którym uległy wnętrza kąpielowe /A-E/ od czasu ich odkrycia, powstała możliwość wyjaśnienia takich spraw jak usytuowanie słupków suspensurowych w hypokaustum pod podłogą środkowego pomieszczenia /C/, systemu odprowadzania wody, położenia praefurnium oraz zmian w konstrukcji wschodniego muru pomieszczenia E. Uchwycono malarstwo niektórych wnętrz położonych na wschód od dziedzińca.² W estetycznym wyniku odsłonięto w ciągu 10 kampanii 23000 m² powierzchni na odcinku IV.³

Najważniejsze znaleziska z odcinka IV: kilkanaście cegieł z odciśkami stempeli Legionu I Italskiego /który stacjonował w Novae/, gliniane lampy, głównie z V wieku n.e.⁴, ceramika naczyńowa, przeważnie odłamki naczyń masebowych o grubych ściankach, także misa o średnicy 1,15 m, odłamki kamiennych mortariów, wyroby z metalu, szkła /szkło okienne i naczyniowe we fragmentach/ oraz kości.⁵ W sondażu wschodnim natrafiono na odłamek kamiennego tympanonu z dekoracją w kształcie retety, usytuowanej centralnie.⁶

Na odcinku XI zatrzymano się przy starannie sbudowanym murze budowli, biegnącym ze wschodu na zachód.⁷ O poziomie jej wyposażenia świadczą m.in.⁸ fragmenty kolorowego tynku.⁹

NOVAE /Bułgaria/

Museum Archeologiczne w Krakowie

Badania były prowadzone pod kierownictwem prof.¹⁰ dr Kazimierza Majewskiego.¹¹

Na jednym odcinku badania przeprowadzał mgr Zbigniew Tabasz z ramienia Museum Archeologicznego w Krakowie.¹²

Finansował Uniwersytet Warszawski.¹³ Pobyt na badaniach mgr Zb. Tabasza finansowało Museum Archeologiczne w Krakowie.¹⁴

Anter sprawozdania prowadził eksplorację i dokumentację na odcinku XI - Z w centralnej części miasta.¹⁵ Badania te miały na celu wyjaśnienie zabudowy tej części Novae.¹⁶ W trakcie świadkowej eksploracji kwadratów XVII/371 i XVII/372 odsłonięto resztki późnego kanału oraz wcześniejsze fragmenty murów /III - IV w. n.e.¹⁷ ?/. Analiza odkrytych zabytków archeologicznych pozwoli scharakteryzować zagadnienia związane z chronologią zabudowy na danym odcinku.¹⁸